

Resolutie voor verzekeraars

Op 1 januari 2019 is de Wet herstel en afwikkeling van verzekeraars in werking getreden. Deze wet versterkt de bescherming van polishouders wanneer een verzekeraar dusdanig in de problemen komt dat deze niet meer zelfstandig kan voortbestaan. Met behulp van deze wet kan de impact van een falende verzekeraar op de economie, financiële markten en maatschappij worden verkleind. Deze factsheet gaat in op een aantal belangrijke aspecten van de nieuwe wet.

1

Wat gebeurt er als een verzekeraar in de problemen komt?

DNB doet uiteraard haar uiterste best als toezichthouder om te voorkomen dat een verzekeraar überhaupt in de problemen komt. Goed toezicht kan echter niet altijd voorkomen dat een verzekeraar toch in zwaar weer terecht komt. Indien de verzekeraar onder de wettelijke kapitaalsvereisten zakt, zal deze een hersteltraject in gaan waarin de verzekeraar zelf naar een oplossing zal

zoeken om zijn kapitaalpositie op peil te brengen. Als dit hersteltraject echter geen uitkomst biedt en het zodanig slecht gaat met een verzekeraar dat deze niet meer aan zijn (wettelijke) verplichtingen kan voldoen jegens polishouders, aandeelhouders en andere crediteuren, spreekt men van een verzekeraar die 'faalt of dreigt te falen'.

2

Wat houdt 'resolutie' van verzekeraars in?

Resolutie is het zorgvuldig en gecontroleerd afwickelen van een verzekeraar die faalt of dreigt te falen. Dit wordt gedaan door DNB. Het uitgangspunt blijft echter dat falende verzekeraars in faillissement worden afgewikkeld.

Alleen wanneer het faillissement van een verzekeraar grote negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de economie, financiële markten of maatschappij, kan een verzekeraar in resolutie worden afgewikkeld.

Hoe wordt bepaald of een verzekeraar in resolutie wordt afgewikkeld?

Een falende verzekeraar wordt in resolutie afgewikkeld wanneer een faillissement zou leiden tot *grote* negatieve maatschappelijke of economische gevolgen, of wanneer resolutie kan voorkomen dat overheidsgeld ingezet moet worden om de verzekeraar te redden (een zogeheten "bail-out"). Resolutie moet deze gevolgen beter kunnen voorkomen dan een curator in faillissement dat zou kunnen. In dat geval haalt de verzekeraar de zogeheten algemeenbelangtest en is resolutie in het algemeen belang. Gegeven deze hoge lat, zullen de meeste verzekeraars worden afgewikkeld in faillissement.

Om vast te stellen of er sprake kan zijn van grote maatschappelijke of economische gevolgen, wordt er gekeken naar verschillende criteria, zoals onder andere:

- de omvang van de verzekeraar,
- het aantal polishouders,
- het type verzekeringsproduct,
- de 'verwevenheid' van de verzekeraar met het financiële stelsel, en
- de economische situatie op dat moment.

De Memorie van Toelichting bij de wet geeft als indicatie dat resolutie in de rede ligt voor een verzekeraar met meer dan 1 mln. polishouders of met meer dan EUR 1 mld. aan technische voorzieningen (de waarde die nodig is om alle verzekeringsverplichtingen te kunnen voldoen).

In eerste instantie lijken tussen de tien en twintig verzekeraars de algemeenbelangtest te halen.

Voorbeeld 1:

Een verzekeraar biedt een grote hoeveelheid producten aan die belangrijk zijn voor het inkomen van polishouders, zoals bijvoorbeeld pensioenverzekeringen. Vanuit economisch en maatschappelijk oogpunt is het belangrijk dat deze verzekeringen worden gecontinueerd: mensen zijn immers afhankelijk van de verzekering voor hun dagelijks inkomen. Een dergelijke verzekeraar kan daarom mogelijk voor resolutie in aanmerking komen, indien aan alle wettelijke voorwaarden is voldaan.

Voorbeeld 2:

Een verzekeraar biedt een product aan dat belangrijk is voor bepaalde economische activiteiten, en tegelijkertijd weinig of niet wordt aangeboden door andere verzekeraars. Een voorbeeld hiervan is de exportkredietverzekering. Resolutie kan er dan voor zorgen dat deze verzekeraar dit product blijft aanbieden en kan zodoende nadelige gevolgen voor de economie voorkomen.

Welke verschillende fases worden onderscheiden door de wet?

De wet maakt onderscheid tussen twee belangrijke fases: de voorbereidingsfase en de afwikkelingsfase.

In de voorbereidingsfase introduceert de wet twee nieuwe vereisten voor DNB en de verzekeraars. Ten eerste legt de wet de verplichting op aan verzekeraars om voorbereid te zijn op problemen of een crisis. Dit moeten ze doen in

zogenoemde voorbereidende crisisplannen. Hierdoor krijgen verzekeraars en DNB beter inzicht in herstel mogelijkheden. Ten tweede stelt DNB voor sommige verzekeraars een resolutieplan op, waarin wordt uitgewerkt op welke manier de verzekeraar, indien deze faalt, het beste afgewikkeld kan worden in resolutie. Wanneer DNB belemmeringen identificeert die deze afwikkeling in de weg staan, moeten

verzekeraars deze van tevoren al wegnemen. Hierbij kan men denken aan complexe juridische en financiële verwevenheden van bedrijfsonderdelen, of ICT systemen van verzekeraars waarvan meerdere bedrijfsonderdelen gebruik maken. Dergelijke zaken kunnen het voor DNB erg lastig maken om de verzekeraar gecontroleerd af te wikkelen. Zo zijn DNB en verzekeraars beter gereed om daadkrachtig te handelen wanneer een verzekeraar faalt of dreigt te falen.

In de afwikkelingsfase biedt de wet nieuwe mogelijkheden voor DNB en de curator om de verzekeraar gecontroleerd

af te wikkelen, wanneer het falen van een verzekeraar niet meer voorkomen kan worden. Zowel DNB als de curator hebben de mogelijkheid om – onder voorwaarden – gedurende afwikkeling tussentijdse uitkeringen te doen, bijvoorbeeld in het geval polishouders afhankelijk zijn van deze uitkering voor hun dagelijks levensonderhoud. Daarnaast heeft DNB nieuwe resolutie-instrumenten, zoals de bail-in of overbruggingsinstelling, die zij in kan zetten wanneer een verzekeraar in aanmerking komt voor resolutie (zie ook vraag 6). Ook in faillissement beschikt de curator over aanvullende instrumenten (vraag 9).

5

Wat houdt resolutieplanning door DNB in gedurende de voorbereidingsfase?

DNB schrijft een resolutieplan voor verzekeraars die in aanmerking lijken te komen voor resolutie. Om tot een weloverwogen plan te komen, zal DNB eerst data uitvragen bij de verzekeraar om van de verzekeraar goed te kunnen doorgronden.

Het plan bevat een gedetailleerde resolutiestrategie en identificeert potentiële belemmeringen voor het uitvoeren van het plan. Onderdelen van de strategie zijn de overwegingen uit de uitgevoerde algemeenbelangtest, de inzet van resolutie-instrumenten, en het waarborgen van operationele en financiële continuïteit. Dit laatste betekent dat DNB kijkt hoe de kritieke functies van de verzekeraar tijdens en na resolutie kunnen worden voortgezet, met zo min mogelijk schade voor polishouders. DNB actualiseert deze plannen minstens elke drie jaar, of bij materiële wijzigingen van de verzekeraar. Deze plannen zijn niet

openbaar, maar DNB overhandigt wel een samenvatting van het plan aan de desbetreffende verzekeraar. De verzekeraar krijgt de mogelijkheid om hierop te reageren.

Als DNB belemmeringen tot het uitvoeren van het resolutieplan identificeert, zal zij met de verzekeraar in overleg treden over het oplossen daarvan. Blijft dit uit, dan kan DNB de verzekeraar een aanwijzing geven om deze belemmeringen weg te nemen. De belemmeringen kunnen financieel en operationeel van aard zijn. Voorbeelden zijn aanpassingen in complexe IT-infrastructuren, operationele verwevenheden of financiële intra-groep structuren. Hierbij houdt DNB wel rekening met proportionaliteit. Zo moet een verzekeringsgroep nog wel in staat zijn om de voordelen van een groep te benutten. Het wegnemen van alle verwevenheden is geen doel op zich en zou ook niet proportioneel zijn.

Welke instrumenten heeft DNB om resolutie toe te passen in de afwikkelingsfase?

Indien DNB een verzekeraar in resolutie neemt, heeft zij vier resolutie-instrumenten tot haar beschikking, die zij al dan niet in combinatie kan toepassen om een verzekeraar gecontroleerd af te wikkelen.

- 1 DNB kan door middel van een *bail-in* de verliezen neerleggen bij aandeelhouders en schuldeisers. Het is mogelijk dat vervolgens resterende verliezen ook door polishouders moeten worden gedragen. Door het toepassen van een dergelijke *bail-in* kunnen zo tekorten van een verzekeraar opgevangen worden (zie vraag 7 voor een uitgebreide beschrijving).
- 2 DNB kan de verzekeraar, of een deel ervan, aan een derde partij verkopen. Hiervoor is geen goedkeuring van het bestuur, de aandeelhouders of een rechter nodig. Door een overdracht van de polissen aan een andere verzekeraar,

kan de overnemende partij de verzekeringen van de polishouder continueren.

- 3 DNB kan (onderdelen van) de verzekeraar in een tijdelijke overbruggingsinstelling plaatsen. Zo kunnen verzekeringen door de overbruggingsinstelling worden gecontinueerd, terwijl er bijvoorbeeld naar een koper wordt gezocht.
- 4 DNB kan verlieslijdende bedrijfsonderdelen van een falende verzekeraar afsplitsen. Zodoende kunnen andere bedrijfsonderdelen van de verzekeraar tegen een betere verkoopprijs verkocht worden.

Daarnaast heeft DNB in resolutie een aantal bijzondere bevoegdheden zoals het opschorten van betalingen, het vervangen van bestuursleden, of het omzetten van de rechtsvorm.

Bij wie komen de verliezen van een falende verzekeraar terecht?

Wie de verliezen moet dragen, is afhankelijk van de grootte van het verlies. Als een verzekeraar faalt of dreigt te falen, komt dat meestal door een tekort aan kapitaal. Door de inzet van resolutie-instrumenten kan DNB verliezen neerleggen bij crediteuren en het tekort oplossen. De verliezen moeten worden genomen in dezelfde volgorde als de rangorde in faillissement. Dat betekent dat het eerste verlies altijd wordt genomen door de aandeelhouders. Aangezien de passivazijde van verzekeraars voor het grootste deel bestaat uit verzekeringsverplichtingen, is echter niet uit te sluiten dat polishouders ook moeten bijdragen aan een oplossing. Dit kan door middel van een reductie van de opgebouwde rechten of een premie aanpassing. Voor alle crediteuren, ook voor polishouders, geldt dat de verliezen in resolutie niet groter mogen zijn dan de verliezen in faillissement. Dit is het zogeheten *No Creditor Worse Off* (NCWO) beginsel. Als polishouders verliezen moeten dragen, zal dit in de

praktijk bijvoorbeeld neerkomen op een korting van de polisuitkering, een aanpassing in de dekking, of een premieverhoging. Ondanks dat polishouders met een korting een verlies moeten nemen, verzekert het NCWO-beginsel dat zij in resolutie niet slechter af zijn dan in faillissement.

Resolutie kan, ondanks een korting, beter zijn voor de polishouder. DNB zal immers proberen om de verzekeringen te continueren (zie ook vraag 9 voor de mogelijkheden van de curator in faillissement). Dit betekent dat de polishouder geen nieuw product tegen nieuwe voorwaarden hoeft af te sluiten. Het opnieuw afsluiten van een levensverzekering kan vaak niet tegen dezelfde voorwaarden en premie, waardoor de polishouder duurder uit zou zijn. In sommige gevallen is het überhaupt niet mogelijk om hetzelfde type product nogmaals af te sluiten.

Hoe groot mogen de verliezen worden in resolutie?

De omvang van de verliezen voor aandeelhouders en crediteuren, waaronder polishouders, hangt af van de tekorten bij de falende verzekeraar. Daarnaast geldt: hoe hoger in de rangorde, hoe kleiner de verliezen. Zo zijn polishouders in resolutie en in faillissement beter beschermd dan aandeelhouders en obligatiehouders.

Het *No Creditor Worse Off* beginsel bepaalt dat een crediteur, zoals een polishouder, niet slechter af mag zijn in resolutie dan hij of zij zou zijn geweest in liquidatie in faillissement. Voorafgaand aan de beslissing om een verzekeraar in resolutie te nemen moet een onafhankelijke waardering plaatsvinden. In tijdnood mag DNB zelf een voorlopige waardering uitvoeren. Tijdens zo'n waardering stelt een

onafhankelijke expert vast hoeveel de bezittingen en schulden van de verzekeraar waard zijn. Voor de waardering van verzekeringen gelden bijzondere regels, bepaald door het Besluit waardering verzekeringsvorderingen in faillissement ([zie link](#)). Deze waardering stelt de grenzen vast die DNB in acht moet nemen bij de mogelijke toepassing van een korting op de waarde van polissen.

Na de toepassing van resolutie vindt nogmaals een waardering plaats door een onafhankelijke partij, die bepaalt of de crediteuren slechter af zijn gebleken in resolutie dan zij zouden zijn geweest in faillissement. Als dit aan de orde is, kent DNB de crediteuren compensatie toe.

Welke mogelijkheden heeft een curator in faillissement?

Indien een verzekeraar faalt of dreigt te falen, en de algemeenbelangtest niet haalt, vraagt DNB het faillissement van de verzekeraar aan bij de rechtbank.

In faillissement is niet DNB, maar de curator verantwoordelijk voor de afwikkeling van de verzekeraar. Deze curator heeft als oogmerk om zo veel mogelijk waarde voor alle crediteuren (inclusief polishouders) te realiseren. Om dit mogelijk te maken, heeft de curator een aantal bevoegdheden. Zo kan de curator – net als DNB in

resolutie – proberen om een (gedeeltelijke) verkoop van een verzekeraar te bewerkstelligen. Indien noodzakelijk kan de curator de polisvoorwaarden wijzigen, bijvoorbeeld door de looptijd van de polis te verkorten of het uit te keren bedrag te verminderen. Een belangrijke vernieuwing van het wettelijk kader is dat de curator onder bepaalde omstandigheden de mogelijkheid heeft om een tussentijdse uitkering aan polishouders te doen. Dit betekent dat in faillissement polishouders over hun maandelijkse inkomen kunnen blijven beschikken.